

«Nihil prius fide»?

Susan Marsinyach i Calvet
Notària de Santpedor

Actualment, **cada vegada són més habituals no tan sols les relacions interregionals, sinó també les relacions internacionals entre els ciutadans**, una realitat social que ja es troba plasmada a la nostra legislació. I a mesura que aquesta realitat va evolucionant, la legislació intenta evolucionar amb ella.

Des de l'àmbit europeu, molts són els exemples que podríem enumerar: des d'una **realitat unitària econòmica** — amb la seva pròpia regulació— fins a cada vegada més els innumerables **intents per aconseguir una realitat unitària política**, sigui des d'una perspectiva institucional —amb la creació d'un Parlament Europeu—, sigui des d'una perspectiva legislativa —com poden ser, en l'àmbit del Dret privat, els anomenats Conveni Roma I i Conveni Roma II.

La realitat canvia, doncs, la legislació, i la seva pràctica ha de canviar amb ella. Però, dins d'aquests moviments ac-

tuals de canvis unitaris i globalitzadors, com es veu afectada la figura del Notari?

Per poder situar la figura del **Notari** en el moment actual, cal fer una petita referència a **l'origen d'aquesta institució**, el qual **es troba en les necessitats socials de l'Edat Mitjana**, tot i que al final de l'Imperi romà aquestes necessitats ja començaven a aparèixer i, amb elles, la **necessitat que existís un professional independent en la redacció dels documents dels particulars**, un professional que no depengués de l'Administració imperial ni de l'Església romana —com havia passat en l'època de Justinià—, un professional «independent» que fou anomenat *tabel·lió*. No obstant això, els documents redactats pels *tabel·lionis* mai no van arribar a tenir la força legal ni l'autenticitat de la qual avui dia pot presumir el document notarial. Per tant, **no va ser la llei, sinó la societat de l'alta Edat Mitjana, la que va anar delimitant la figura del Notari llatí que coneixem avui dia,**

una figura que troba els seus «orígens més remots» a **l'escola de Bolonya** (s. XII-XIII), quan els glossadors i canonistes de l'època van començar a estudiar els textos del *Corpus Iuris* que provenien del Dret romà, tot caracteritzant-se la seva funció per dues notes essencials:

- Ser uns professionals que tenien el caràcter de *publicum officium*.
- El fet que redactaven uns documents anomenats *publica scriptura*, dotats de *fides*, que, a la vegada, li donava la seva força executiva.

Aquestes característiques defineixen, encara avui dia, la figura del Notari —art. 1 RN.

Però, a diferència d'aquella època, **la institució del Notariat actual en l'àmbit espanyol és una institució perfectament organitzada i jerarquizada**, trobant els seus «orígens més immediats»

cent cinquanta anys enrere, **amb la Llei Orgànica del Notariat, de 28 de maig de 1862**. Una llei que, si bé data del s. XIX, **les reformes posteriors i el seu desenvolupament reglamentari han permès que s'anés adaptant als temps actuals**, uns temps caracteritzats per la necessitat d'una contractació àgil i ràpida que ja no pot ser satisfeta amb els mitjans utilitzats fins ara, fet que explica que els ordinadors i la connexió via Internet hagin passat a ser l'eix o la columna vertebral de qualsevol oficina o despatx, per tractar-se d'eines àgils i modernes que poden satisfer les necessitats actuals de la contractació electrònica, tot relegant d'aquesta manera les eines que fins ara havien estat imprescindibles per a qualsevol despatx: el paper, el bolígraf, la màquina d'escriure...

Els temps actuals es caracteritzen per la necessitat d'una contractació àgil i ràpida que ja no pot ser satisfeta amb els mitjans utilitzats fins ara

Aquesta realitat social també ha començat a arribar a l'àmbit i a la pràctica notarial, amb la Llei 24/2001, la Llei de Signatura Electrònica de 2003 o la Llei

de 18 de novembre de 2005, incorporant totes elles les **noves tecnologies als despatxos notariais**, i també amb altres lleis que han anat **modificant la legislació notarial**: la Llei 36/2006, que modifica la Llei Orgànica del Notariat, i el RD 45/2007, que modifica el RN de 2 de juny de 1944.

Aquestes **últimes reformes expliquen i justifiquen els canvis** que s'han anat produint als despatxos notariais:

- Des de les «eines» que s'utilitzen per a la preparació del document notarial —**accés via electrònica al Cadastre o al Registre General d'Actes d'Última Voluntat...**
- Passant per la possibilitat d'utilitzar un nou suport en la redacció del document notarial —**el suport electrònic**: art. 17 bis de la Llei Orgànica del Notariat—, així com la possibilitat d'utilitzar el mateix suport en la signatura del Notari —signatura electrònica, FEREN.
- I acabant amb **la recepció i la remissió telemàtica del document notarial entre els notaris, entre el Notari i l'Administració pública** —oficines liquidadores, etc.— **i entre el Notari i els altres professionals** que, com nosaltres, es troben al servei de

l'Administració —els Registradors, etc.

Davant dels canvis produïts en la manera de treballar dels despatxos notariais, podem afirmar que aquests canvis han alterat la figura del Notari?

Bé, és cert que els **moviments globalitzadors i unitaris** als quals ens referíem al principi de l'article han portat al fet que avui dia s'hagin fusionat diferents cossos: primer, els agents de canvi i borsa amb els corredors de comerç i, posteriorment, l'any 1999, els corredors de comerç amb els notaris, tot integrant actualment tots ells una única institució, la del Notariat. No obstant això, ningú no pot afirmar que aquests moviments globalitzadors hagin acabat, ja que ben conegut és per tots l'anomenat «full de ruta» que tracta d'una integració entre la institució del Notariat i la institució registral.

Però, tot i davant d'aquests moviments integradors, **ha canviat l'essència de la figura del Notari?**

Únic és el «lema» de la institució notarial, «Nihil prius fide», però poden la societat actual i les seves circumstàncies arribar a alterar-la? **La resposta només depèn de tots nosaltres**, els notaris.